

**GOLJUFIJE SO HITRO RASTOČA GROŽNJA
PREPREČITE IDENTITETNE GOLJUFIJE IN PREVARE**

PREPREČITE KRAJO IDENTITETE

Kraje identitete so v poslovnem svetu „hitro rastoča dejavnost“. Njihova razširjenost in nenehno razvijanje pomenita, da morajo podjetja delovati proaktivno, da pred to grožnjo zavarujejo svoje premoženje in identiteto.

Stranke družbe Coface so se pred kratkim srečale s številnimi primeri kraje identitete, zato je priporočena večja previdnost. Praksa kaže, da je pri družbah s strogimi notranjimi postopki na področju spremljanja strank in naročil ter ustreznim kreditnim upravljanjem veliko manj možnosti, da postanejo žrtve nepoštenih poslovnih praks.

Način delovanja prevarantov (ni edini)

Goljufi v takih primerih pogosto uporabijo identiteto družbe, ki ravna v dobri veri.

Tako imenovani kupec predloži kontaktne podatke (priimek, ime, e-naslov) distributerja, čigar ime je bilo prilaščeno nezakonito.

Posamezniki se nato izdajajo za predstavnike te družbe in v njenem imenu naročajo izdelke. Goljuf po telefonu ali e-pošti prosi prodajalca za informacije o izdelkih in napove veliko naročilo s plačilom v 30 oziroma 45 dneh po prejemu.

Goljuf se pisno izdaja za predstavnika svoje domnevne družbe in da prepriča prodajalca, predloži vse dokumente, (potrdilo o ustanovitvi, številka bančnega računa itd.), ki so prav tako nezakonito prilaščeni.

Po dobavi se izkaže, da kontaktna oseba ne dela pri zadevni družbi (ali da prava oseba ni ničesar naročila) in da zadevna družba ni prejela blaga. Račun seveda ni nikoli plačan.

Preprečevanje goljufij: poslovni register

Zahtevajte nedavni izpisek iz uradnega poslovnega registra. To naj velja za vse nove stranke, je pa priporočljivo tudi od obstoječih redno zahtevati nove izpiske in jih preverjati. Poleg izpiska iz poslovnega registra lahko zahtevate tudi kopijo osebne izkaznice direktorja, pooblaščenega na podlagi registra. Stranke, ki poslujejo v dobri veri, ne bodo imele nobenih težav s predložitvijo takih dokazil.

Preprečevanje goljufij: internet

- Čim več dostopnih poslovnih informacij preverite po internetu in družbenih omrežjih, med drugim:
 - imena direktorjev in/ali oseb, ki zastopajo družbo: čeprav so številni sleparji dovolj pametni, da se ne kažejo na internetu, so bili nekateri v preteklosti že ujeti pri čem;
 - poslovni naslov: s programi, kot je Google Zemljevidi, si zlahka ogledate (domnevni) poslovni naslov potencialnega kupca;
 - spletna stran družbe: večina družb ima spletno stran, ki je pogosto navedena v izpisku gospodarske zbornice. Preverite, ali je spletno mesto dejavno in ali se kontaktni podatki ujemajo s podatki o novi stranki/naročilu.
- Primerjajte logotip družbe na spletišču z logotipom v naročilu.

Preprečevanje goljufij: druge stvari, na katere je treba paziti v fazi naročanja

- Pri telefonskem naročilu, zlasti če gre za prvo naročilo, je dobro poiskati splošno telefonsko številko družbe in vprašati, ali lahko znova govorite z zadevno osebo. Vedno si skrbno zapišite ime in kontaktne podatke.
- Primerjajte obliko telefonske številke.
- Napake pri črkovanju in/ali slovnične napake v poslovnih dopisih so pogost pojav, zlasti ko gre za posebne pogoje. Glede tega vam priporočamo, da ste dodatno pozorni; oblikujete lahko notranji način dela za ugotavljanje pristnosti takih dokumentov.
- Preverite, ali družba dejansko posluje v državi, kamor se naročilo pošilja, oziroma ali ima tam odvisno družbo in/ali tam trenutno izvaja projekte.
- Preverite, ali so dejavnosti dolžnika primerne za vaše dejavnosti. Če imate kakršne koli dvome o naročilu, pokličite dolžnika za potrditev. Poskrbite, da vaši zaposleni razumejo pomembnost tega načina dela.

Preprečevanje goljufij: faza dobave

- Poleg poslovnega naslova preverite tudi naslov dobave (Google Zemljevidi itd.), zlasti če se naslova razlikujeta. Poskrbite, da je vnaprej jasno, kdo prejme blago v imenu dolžnika (po možnosti to zapišite), in dajte vozniku navodilo, naj vedno zaprosi za dokazilo v obliki osebne izkaznice in naj ne opravi dobave brez posvetovanja, če situacija odstopa od običajne ali je sumljiva.
- Včasih bo goljuf prišel in sam prevzel blago. Tudi v tem primeru je pomembno, da se vnaprej določi (pisno), kdo bo prevzel blago v imenu dolžnika, in da ta oseba predloži dokazilo o svoji identiteti.

Goljuf se lahko tudi izdaja za vašega dobavitelja

Glede nekaterih zgoraj omenjenih točk je treba biti pozoren tudi, kadar vas dobavitelj ali upnik zaprosi za spremembo podatkov o bančnem računu. Primeri zvaubljanja (ang. *phishing*) in prenosov na lažne bančne račune so še vedno pogosti. Zato je pomembno, da vedno preverite vse

zahteve za spremembe (naslovov ali številke bančnih računov) glede na podatke o dobavitelju, ki so vam znani.

Preprečevanje goljufij: še nekaj nasvetov

- Prevaranti se pogosto pozabijo pogajati o ceni, čeprav je to morda običajno v vaši panogi.
- Naj vas znanje potencialne stranke ne zavede, saj je veliko goljufov dobro seznanjenih s tem, kako se posluje na trgu, na katerem delujete, in kaj se ne počne.
- Prevaranti so pogosto dejavni med prazniki ali v tednih pred njimi. Vedo, da so podjetja v teh obdobjih zaradi zasedenosti pod pritiskom in/ali da gre v nekaterih sektorjih za glavno sezono, zaradi česar je previdnost pri sprejemanju naročil ali upravljanju terjatev lahko zmanjšana.
- Poleg tega je priporočljivo novim strankam dobavljati na podlagi predplačil. Upoštevajte, da prevarant pogosto poskuša pridobiti zaupanje z vnaprejšnjim ali hitrim plačilom majhnih dobav, preden nastopi z večjim naročilom na kreditni podlagi.

Za konec

Če ste žrtev goljufije, jo prijavite. V nekaterih primerih je mogoče storilce identificirati, ob zadostnih dokazih pa so lahko kaznovani na primer za sodelovanje v hudodelski združbi, stečajno goljufijo, poneverbo, drugo vrsto goljufije, ponareditev, pranje denarja in/ali prilastitev odtujenega blaga.

COFACE PKZ d.d.
Davčna ulica 1
1000 Ljubljana

T. +386 (1) 200 58 01
E. info-si@coface.com

www.coface.si

